

Ertu með kynbótaáætlun?

Hjá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins er boðið upp á gerð kynbótaáætlana og hafa fleiri og fleiri kúabændur áttað sig á gagusemi þess að láta gera slíka áætlun fyrir sig.

Þessi þjónusta RML er tvíþætt og er annars vegar greining á hjörðinni og hins vegar þörunaráætlun. Þegar þessar áætlanir eru gerðar er tekið tillit til skyldleika og passað í hverju og einu tilfelli upp á að velja ekki naut sem eru mikið skyld viðkomandi grip, horft er á kynbótágildi, bæði hjá nautinu og kúnni (eða kvígúnni) s.s. hvar hennar helstu kostir liggja,

hverjar afurðirnar eru og hvernig útlitsdómur hennar er. Nautavalið er síðan byggt á þessari greiningu þannig að reynt er að ná sem hæstri kynbótaspá mögulegra afkvæma án þess að nota einstök naut of mikið.

Aður en hafist er handa við að vinna kynbótaáætlun er gripalisti sendur til bóndans og honum gefinn kostur á að skrá athugasemdir við gripina, s.s. ef einhverjar kýr reynast glæsigrípír eða gallagrípír, þó svo að kynbótágildið segi ekki endilega til um það. Tekið verður tillit til þessara athugasemda þegar áætlunin er unnin, og með því að skrá slíkar athugasemdir fær

bóndinn nákvæmari kynbótaáætlun. Þegar gerð áætlunarinnar er lokið, er hún send til bóndans, en í áætluninni er einnig gerð greining á stöðu búans og kynbótágildi hjarðarinnar. Þannig fær bóndinn góða mynd af því hvernig búið stendur í samanburði við önnur bú. Einnig er gerð greining á útliti gripanna og hverjir séu helstu kostir og gallar hjarðarinnar.

Þörunaráætlunin gildir í hálf til eitt ár í senn, þá þarf að uppfæra þörunarlistann, en mælt er með að láta gera greiningu á hjörðinni á 1-2 ára fresti.

Í þörunaráætluninni koma fram

tillögur að nautavali, þannig er mælt með einu „aðalnauti“ og síðan eru tvö naut valinn til vara í hverju tilfelli. Einnig kemur fram hvert kynbótágildi væntanlegs afkvæmis verði, sé kýrin sædd með sæði úr „aðalnautinu“. Miðað er við að nota óreynd naut í um helmingi tilfella, eins og mælt er með að bændur geri.

Auðveldast er að panta kynbótaáætlun á heimasíðu RML. Þar er valin „Búfjárrækt“ efst í stikunni á forsíðunni, þá kemur upp listi þar sem á að velja „Nautgriparrækt“ og þar undir „Kynbótaáætlanir“. Þá kemur upp útskýring á því í hverju slík

Elin Nolsöe
Grethardsdóttir
Ráðunautur í naut-
griparrækt hjá RML

kynbótaáætlun felst og neðst hægra megin er svo hægt að ýta á „Panta kynbótaáætlun“. Síðan á að skrifa inn helstu upplýsingar og haka við það sem óskað er sérstaklega eftir að lögð verði áhersla á og skiptir mestu máli fyrir hjörðina á búinu. Einnig er hægt að hafa samband beint við ráðunaut í síma 516-5000.

Vert er að geta þess að bændum mun einnig standa til boða í einum pakka kynbótaáætlun og greining á frjósemi búans innan tíðar. Upplýsingar um þann pakka má nálgast inn á heimasíðu RML eða í gegnum síma 516 5000 innan skamms.